

Marttavillatakki

Kuvassa 5 erilaista marttojen villatakkia.

Villatakki neulottiin siitä langasta mitä sattui olemaan kotona. Miehistän ja kuvioiden värit sai valita itse. Samoin kuvioiden kuosin, joskin suositeltiin, että kuviona käytettäisiin omiin perinteisiin sopivaa mallia, esimerkiksi talon tai kylän omaa miesten juhlasukan varren kuvioneuletta. Napit valittiin yleensä kuvioneuleen väreihin sopiviksi.

Tärkeää oli, että kuvioneule neulottiin olkapäille, hihan suuhun ja vyötärölle, ja että miehusta oli linnunsilmäpistoin koristeltu.

Samaa kuviointia voitiin käyttää kun neulottiin asuun sopiva käsilaukku tai vanttut tai marttatytölle pipo.

Ohessa Emäntälehdessä 12/1937 julkaistu villatakkiohje.

NEULOTTU TAKKI, LAKKI JA LAUKKU

marttapuvun lisävarusteina

Jo pari vuotta käytännössä olleen marttapuvun ohella pidettäväksi esittelemme tässä villalangasta käsin neulotun takin, lakin ja laukun. Kaunisteena käytetään niissä vanhoja kansanomaisia malleja, joita saadaan vanhoista neuletöistä kuten paidoista, lapasista, sukista yms., samoin voidaan niissä käyttää erinomaisesti esim. karjalaisten "käspäikkojen" kudottuja ja ommeltuja kirjonta-aiheita. Kuvamme 1 esittämän takin aiheet ovat Kansallismuseossa olevasta miehen takista, johon liittyvät kirjontaohjeet käyvät selville kuvista 5, 6 ja 7. Kuva 8 esittää vanhan sukansuun kirjontaa, jota voidaan edellisten tapaan käyttää takin koristeena siten, että malli kokonaisuudessaan tulee miehustan yläosan kirjailuksi, mallin alaosa, 4,5 sm alhaalta lukien, miehustan alaosan ja hihansuiden kaunisteeksi. Nämä kaksi takkia neulotaan kaksivärisiksi niin, että malleissa esiintyvät valkeat

Kuva 1.

Kuva 2.

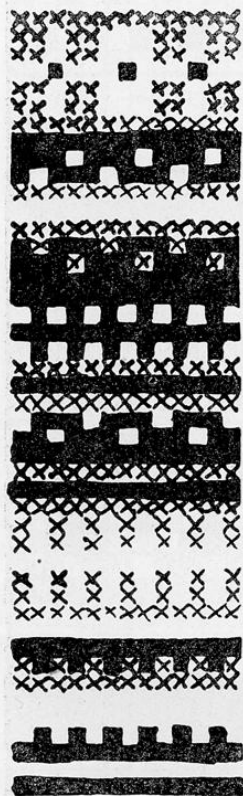
ruudut, siis takin pohjaväri, neulotaan lampaanmustalla ja mustalla merkityt ruudut lampaanvalkealla langalla. (Kuvien 5, 6, 7 ja 8 esittämät mallit ovat maisteri Aino Nissisen kirjasta *Kodin neuletyöt*. Kotillieden kirjasto 40. WSOY. 1933, hinta n. 15: —, s. 25: —.)

Kuva 2 esittämä takki on kolmivärinen, pohja mustaa, kuvioissa valkoisen lisäksi hyvin vaalean harmaata. Harmaan sijasta voidaan myöskin suositella marttahuivin punaista, sinistä tai vihertävänkeltaista. Kirjontaohje käy selville kuvasta 4.

Takkeihin käytetään vähintään ryijylangan vahvuista, karkeahkoa, mieluummin kotona kehrättyä villalankaa. Neulominen aloitetaan takin alareunasta. Normaalikokoiseen takkiin luodaan Inox-puikoille N:o 2 ½ 190 silmukkaa. Aluksi neulotaan 10 sm korkeudelle kaksi silmukkaa nurin kaksi oikein. Tämän jälkeen ruvetaan neulomaan kaikki silmukat oikein ja lisätään joka toisen silmukan jälkeen silmuk-

Kuva 3.

ka, kunnes niitä on 240. Samalla pujotetaan neule noin 80 sm mittaiselle kehävirtaalle n:o 3. Keskikohdalle kiinnitetään parsinneulaan pujotettu pitkä merkkilanka, jolla koko miehustan neulomisen ajan merkitään keskikohta. Alasyrjään neulotaan mallin mukainen kuvio-raiditus ja sen jälkeen pohjamallia ja lopuksi miehustan yläosan malli. Miehusta neulotaan aivan suora, siis kaventamatta alareunasta olkapäälle asti noin 53 sm pitkäksi tai miten kunkin vartalon mitta vaatii. Miehustan yläreunaan päästyä ruvetaan neulomaan kaulusta niin, että keskeltä lähtien neulotaan suoralle virtaalle 22 silmukkaa ja päätetään seuraavat 78 silmukkaa, otetaan 40 silmukkaa virtaalle niskaa varten, päätetään seuraavat 78 silmukkaa ja otetaan virtaalle taas 22 silmukkaa. Nyt on vartailla 84 silmukkaa, jotka tasataan 4 paksulle virtaalle. Neulotaan 4 sm korkea kaulus sekä samoin 4 sm yksivärisellä langalla kauluksen vuoriksi. Tämän jälkeen päätetään takana olevat 40 silmukkaa, mutta edessäolevista 44 silmukasta jatketaan neulomalla koko miehustan pituinen suikale etuliepeiden vuoriksi.

- = musta
- × = vaalean harmaa
- = valkoinen

Vaalean harmaan sijasta voidaan käyttää marttahuivin punaista, sinistä tai vihertävänkeltaista.

Kuva 4.

Hihaa varten luodaan lyhyille vartailla 50 silmukkaa. Kuvan 1 esittämässä mallissa lisätään silmukoita vähitellen kerroksen alussa ja lopussa niin, että kalvosimen yläpäässä 23 sm korkeudella on 72 silmukkaa ja 47 sm korkeudella 120 silmukkaa, minkä jälkeen neulotaan lisäämättä noin 54 sm korkeudelle eli hiha täyteen mittaansa, sitten neule päätetään ja hiha on valmis. Kuvan 2 esittämässä takissa neulotaan hihansuuhun 7 sm korkeudelle kaksi nurin kaksi oikein, minkä jälkeen lisätään joka silmukalla, kunnes hiha saa tarpeellisen leveyden. Näin jatketaan aivan suoraa, siis leventämättä tai kaventamatta, koko hihan mitta.

Kun miehusta ja hihat ovat valmiit, ommellaan olkapääsaumat käsin yhteen. Takki prässätään. Ompelukoneella ommellaan ensin molemmin puolin edustan keskikohtaa osoit-

Perust. 1911

Marttojen paras ja edullisin ostopaikka.

HUONEKALUJA || **HUONEKALU-**
RIEPU- ja KARVA- y. m. **KANKAITA**
LANKAMATTOJA || **ja KUDOKSIA**

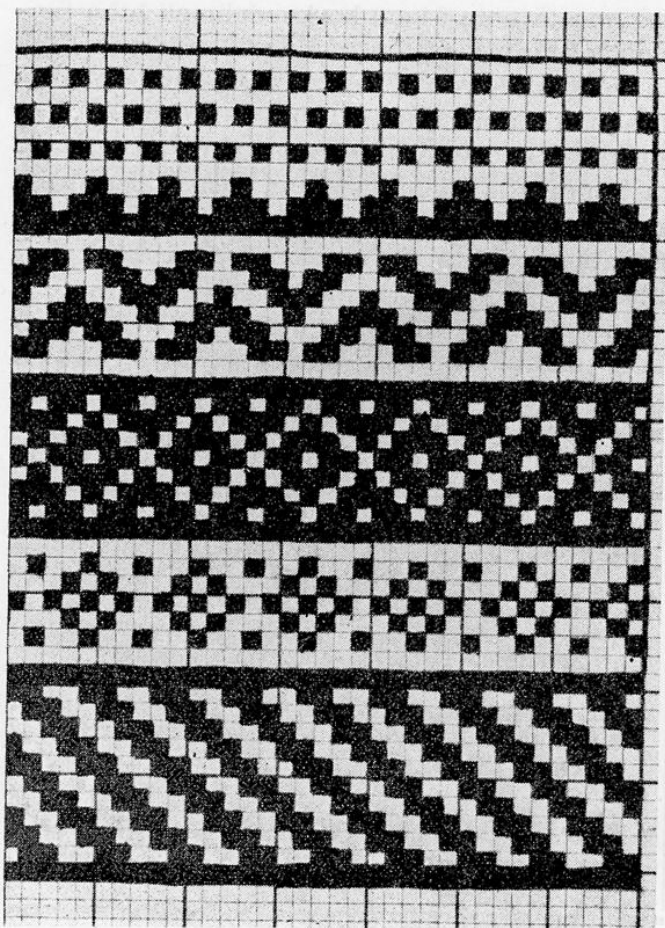
Kotiteollisuus O/Y Pirtti.

Helsinki — Aleksanterinkatu 7.

tavaa lankaa, minkä jälkeen leikataan miehusta keskilankaa myöten edestä auki. Edustan vuoriliuskat harsitaan päällepäin ja ommellaan koneella miehustaan, minkä jälkeen ne samoin kuin kauluksen vuori käännetään alle ja ommellaan käsin nurjalle puolelle reunoistaan kiinni. Sitten leikataan hihanreikä suoraan olkapäästä alaspäin hiha-aukkoa kaartamatta ja täsmälleen niin, että takin selkä ja etuosat yhteensä ovat yhtä suuret. Hiha harsitaan kiinni, ommellaan koneella huolellisesti, saumat ylliuotellaan. Kun saumat on hyvin prässätty, ommellaan eteen 12 nappia ja niille langasta kiinnikkeet. Takkiin erikoisesti suunniteltuja nappeja saadaan myöhemmin Marttaliitosta.

Kuvassa 3 nähdään samaan tapaan neulottuja laukkuja. Laukussa käytetään tietenkin samoja värejä kuin takissakin ja kernaimmin samaa kuviointiakin. Laukku suljetaan vetoketjulla, sisustetaan kaksinkertaisella hattukovikkeella ja vuorikankaalla. Kätevät kan-

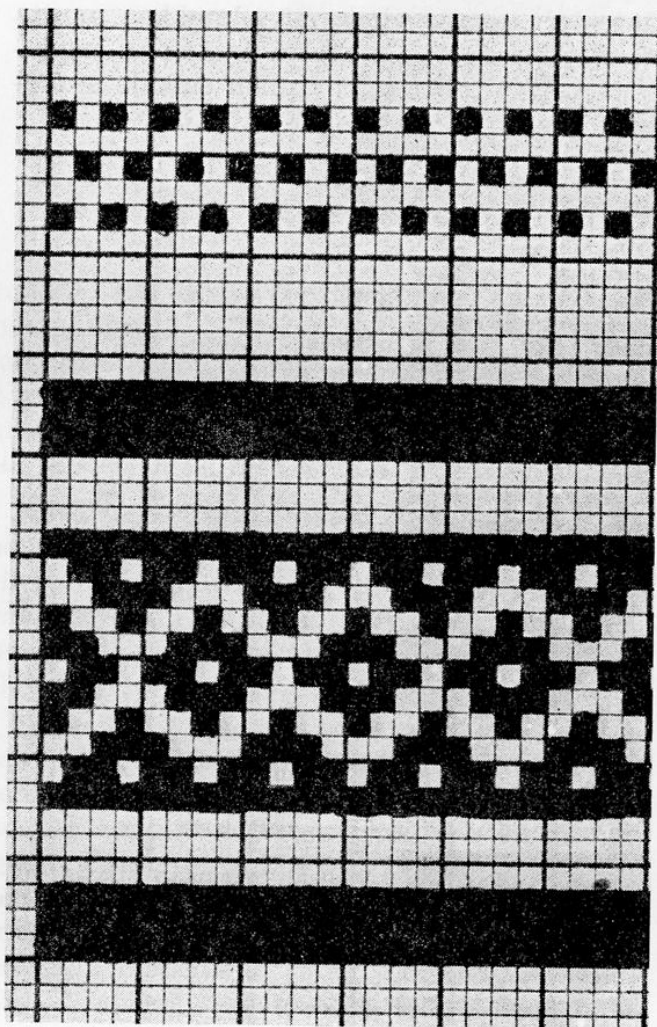
Kuva 5.

nikkeet voi käsilaukkuun valmistaa luomalla 75 silmukkaa neuloen joka toisella kerralla oikein ja joka toisella kerralla nurin. 6—7 kerrosta riittää. Suikale ommellaan sopivan paksuisen nuoran ympärille nurinneulottu puoli päällepäin. Valmiin kannikkeen pituus on noin 28 sm. Päät päätetään siististi ja kiinnitetään laukkuun ompelemalla. Laukun suuruus on 17×24 sm. Lakki, joka näkyy kuvassa 1, neulotaan samalla tavalla kuin laukku, kuvassa olevan lakin mitat ovat 22×26. Lakki voidaan varustaa tuulta läpäisemättömällä vuorilla.

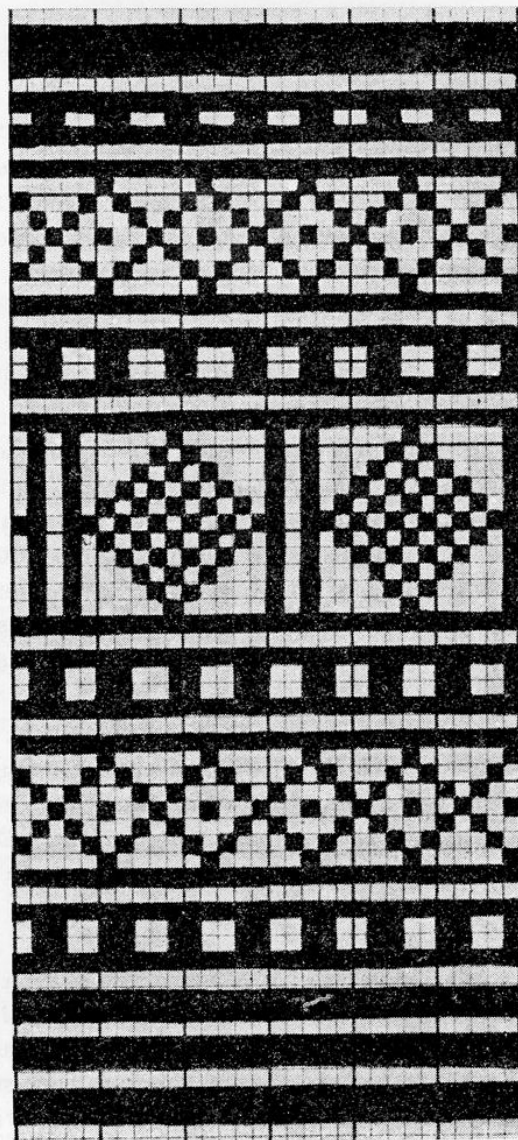
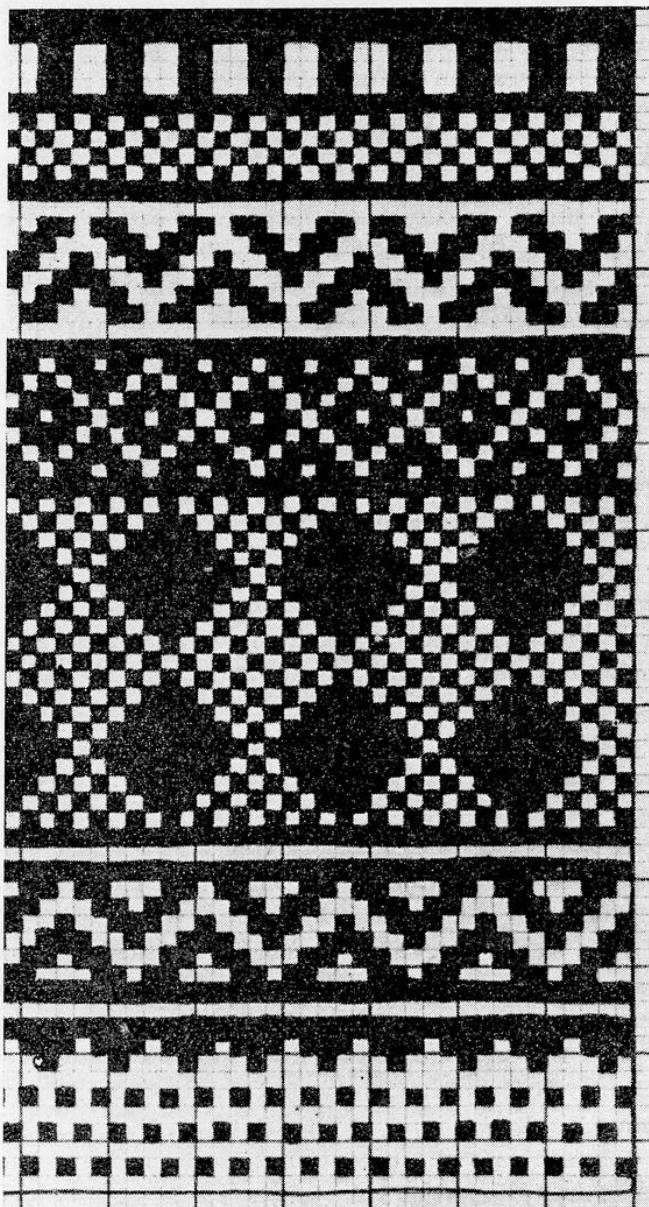
Esitetyt esineet ovat kansanomaisine mitausopillisine kirjontoineen erinomaisen kauniita. Lisäksi ne ovat käytössä mallikelpoisia, kaksinkertainen neuletekniikka tekee ne näet lämpimiksi ja ryhtinsä pitäviksi. Onnistumisen kannalta on vain tärkeätä, että esitetty

Kuva 6.

suora leikkaus takissa säilytetään, hihanaukkoa kaartamalla tai miehustan suoraa rakennetta muuttamalla menetetään helposti takin sopiva väljyys ja samalla sen siro pukevuus. Takki sopii paitsi tavalliseksi villatakiksi, lakkeineen hiihtotakiksi ja kesäisille retkille kevyeksi ja suruttomaksi päällysvaatteeksi. Ja kaikkia esittämiämme esineitä voidaan tietysti suositella lukijoillemme muihinkin tarkoituksiin kuin marttapuvun lisävarusteiksi. Ikävä vain, että joulukiireet alkavat jo olla ovella, muuten voisimme yllättää miehemme mieluisalla joululahjalla, omin käsin neulomallamme kauniilla villapaidalla. Mutta Matin päiväksi ehdimme varmasti.

Kuva 7.

Kuva 8.

SITOKAA **Emäntälehd** *VUOSIKERRAT*

Saatte niihin valmiit kannet. Hinta 9 mk. Valmiiksi sidotut vuosikerrat maksavat 25 mk. kappale.

Yllämainittuihin hintoihin tulevat lisäksi postikulut.

Suomalainen Marttaliitto
Helsinki, Albertinkatu 34. C.